

V organizaciji Literarnega kluba Grosuplje:

Literarna šola, ki jo v Radencih vsako leto organizira ZKO Slovenije, je dobila nekakšno »nadaljevanje«. Ideja za organiziranje take »šole« na Polževem se nam je porodila prav v Radencih. Te šole se namreč ni moglo udeležiti večje število članov Literarnega kluba iz Grosupljega. Zato smo se odločili za tovrstno obliko izobraževanja in se dogovorili za pomoč s strokovnjaki, delavci ZKOS (Odbor za literarno in založniško dejavnost), in posameznimi predavatelji, t. j. publicisti in literati.

Na pomoč sta priskočili delovni organizaciji TABOR, TOZD Polževo (na razpolago nam je dal prostor in prenočišča) in Motvoz in platno iz Grosupljega (s prevozi).

K sodelovanju smo povabili tudi člane drugih literarnih gibanj v Sloveniji, kot so Hotenja iz Titovega Velenja in z Goriškega.

Šola, pravzaprav srečanje, se je pričelo v petek, 18. septembra, in končalo v nedeljo 20. septembra popoldan.

Predavanja so bila dopolnjevanje prejšnjih in so utemeljevala namen »šolanja«, ki kljub svoji alternativnosti tako ali tako ni vprašljiv. Tistim, ki so v pisanju začetniki, so nudila osnovna spoznanja, vzpodbudo, ostalim pa dopolnjevanje že znanega in priliko za razgovor in razpravljanje, saj se je vsako predavanje potegnilo v prav živahno razpravljanje. Pa tudi sicer smo vsi menili, da je tovrstno druženje še kako zanimivo in dobro.

Konec koncev tudi ni potrebno, da se vse kulturno dogajanje odvija v prestolnicah.

Druženje smo izkoristili tudi za pogovor o načinu dela literarnih gibanj (posebej Titovo Velenje). Škoda, da niso bili prisotni vsi, ki jih problematika zanima.

Videti je, da poleg nas v literarnih gibanjih razumejo smisel našega druženja pa tudi povezovanja preko občinskih meja predvsem v ZKO Slovenije.

Sicer pa je iz članka Petra Božiča »Izmenjava izkušenj, ponatistjenega Kulturnega poročevalca, razvidno mnenje o »dogodku« (izraža ga v imenu Zveze kulturnih organizacij Slovenije).

Ivo Frbežar

Jesenska literarna šola na Polževem

podlago njegovega razmišljanja pa sta mu rabila dva avtorja, in sicer Rudi Šeligo in Feri Lainšček. Sama razprava je segla prav v osrednje probleme, s katerimi se pravzaprav otepajo mladi avtorji, ko oblikujejo pri svojih literarnih naporih svoj lastni instrumentarij in lastni literarni jezik, nazadnje je predaval še Andrej Blatnik na temo, ki je zadnje čase namenjam največ pozornosti, namreč o vprašanju kreativnega pisanja.

Ob tem pestrem in nadvse aktualnem izboru tem je treba predvsem povedati, da to niso bila predavanja ex cathedra, kakršnih smo vajeni, temveč predvsem okrogle mize, na katerih so udeleženci oblikovali svoja lastna stališča, svojo prakso. Pri tem je treba poudariti, da je bilo to seveda mogoče, saj se Literarni klub na svojih sestankih že nekaj časa posveča tem vprašanjem, kar pomeni, da pisatelji in pesniki tega kluba znajo svojo prakso tudi artikulirati. Posebno pozornost pa naj namenim predvsem tistemu, na kar največkrat pozabljamo in se zadovoljujemo s formalnim potekom takih srečanj, literarnih šol ali pogovorov. Na tej mali literarni

šoli je bilo precej gostov, in to ne samo iz precej uspešnih literarnih klubov iz Titovega Velenja in iz Tolmina, temveč tudi od drugod, npr. iz Nove Gorice, Kočevja itd. Ti gostje formalno sicer niso člani tega kluba, vendar pa se udeležujejo njegovih srečanj, saj se na primer v Ljubljani, kjer študirajo (npr. svetovno književnost ali slavistiko), nimajo kam vključiti oziroma literarna dejavnost, kolikor tam že obstaja, nikakor ni niti vsebinsko niti sicer na tej ravni. Že sama odločitev Literarnega kluba, da to šolo priredi na Polževem, je vredna posnemanja, saj udeleženci vendarle preživijo tri dni skupaj. Dnevi potekajo v družabnosti, velik del te pa je pravzaprav neformalna izmenjava medsebojnih literarnih in tudi siceršnjih življenjskih izkušenj. Ta plat socializacije mladih je poglavitna zadeva, ki je že ves čas značilna za samo literarno gibanje ZKOS in je v preteklosti povežala danes že uveljavljeno generacijo slovenske mlade literature in publicistike.

Peter Božič

Kadri v kulturi

Zveza kulturnih organizacij občine Grosuplje je razpisala dvodnevni seminar za igralce, režiserje, mentorje gledališke vzgoje in tiste, ki na tak ali drugačen način sodelujejo z gledališkim skupinami. Odziv je bil presenetljiv, saj se je zbralo kar 31 ljubiteljev gledališča, eni z željo po osnovnem znanju, drugi po novih znanstvih in spoznanju ter izmenjavi izkušenj in nenazadnje po potrditvi svojih ambicij. Udeležbo so zagotovile osnovne šole in KD iz posameznih KS. O dilemah sodobnega gledališča, režiserjevi pripravi na režijo in priučevanju igralca odrskemu prostoru je spregovoril režiser Sergej Verč. Lektor na AGRFT Jože Faganel pa si je v skopo odmerjenem času prizadeval približati seminaristom organski in standardni govor, pregled pravorečja z novostmi izreke ter vlogov govora v gledališki predstavi.

Strokovno in organizacijsko dobro pripravljen seminar je popeljala predstava gledališke skupine iz Vrbeja pri Zalcu — Butalci. Znamenite zgodbe Franca Milčičskega je »ugledališčil« in z režirjal Bogomir Veras in priznati mu moramo, da je delo opravil res uspešno. V igrokazu o naši zaplankanosti je dvigala razpoloženje Butalska godba. Skratka, Butalci so bili v Grosupljem nadvse lepo sprejeti. Predstavo so izredno pozorno spremljali in najgloblje doživljali udeleženci seminarja, primerjali uspešno uprizoritev s svojimi prizadevanji in uspehi ter se ob njej strokovno bogatili.

Ocenjujemo, da je bilo udeležencem seminarja dano nekaj osnovnega znanja, svežih spoznanj o gledališču, režiji in govoru z željo po večji motiviranosti in nenazadnje poskusili smo zadostiti potrebam po strokovno usposobljenem kadru za sodobno kulturno ljubitelstvo. Zavedajoč se dejstva, da enkratna izobraževalna oblika ne more zapolniti vseh vrzel, si bomo prizadevali takšne seminarje dopolnjevati z delovnimi srečanji, udeleževali se bomo območnih in republiških seminarjev in svoja znanja nato prenašali v domača okolja. Naredimo nekaj za lepše, človeka vrednejše življenje, ne prepustimo se sivi vsakdanjosti.

T. L.

Izmenjava izkušenj

Literarni klub Grosuplje je klub, ki lahko rabi vsem drugim za zgled zaradi svoje dejavnosti, ki jo odlikuje predvsem kontinuiteta. Poleg rednih srečanj članov kluba, ki se jih po navadi udeležijo zanimivi književniki, ki jim lahko tudi kaj povedo o sodobnih tokovih in literaturi in njihovi lastni ustvarjalnosti, izdajajo tudi svoj almanah proze in poezije. Letos pa so se lotili zahtevne naloge z organiziranjem tridnevne literarne šole. Že

program je bil hkrati pester in aktualen. Zvečer, ko je bil hkrati spoznavni večer, je gledališka skupina Sapho iz Velikih Lašč uprizorila izbor slovenske mladinske poezije in ga združila v posrečen gledališki dogodek. Prvega dne smo lahko sledili res izčrpnim razpravi pisatelja in teoretičarke Toneta Peršaka o pomanjkljivosti pisanja mlade in najmlajše slovenske literature, ki jo je mogoče zasledovati zlasti v reviji Mentor in v Mla-

Uspel literarni večer

kdo ve kaj še. Tu pa se konča glasba in začne življenje...

Darja Simonič, 8.b

Voda žubori

Noč, tema, svež zrak, vse nekam opojno diši, a v gorah voda žubori.

Voda ne prenaha kakor harmonika brez meha. Voda je le vir življenja in če voda preneha, življenja upeha.

Gregor Zorc, 5.a r.

V prijetnem okolju knjižnice nove šole Louisa Adamiča so skupina mladih pesnikov iz pesniške skupine Izpovedi in nekaj gostov počastili 3. december, rojstni dan našega velikega pesnika Franceta Prešerna.

Nastopili so: vrhniška ljudska pesnica Julka Fortuna-Gantar, ki je predstavila tudi svoje klekarske umetnije, Smiljano Legradič iz Ljubljane je zastopala Irena Daugl, iz Grosupljega pa je nastopil Avguštin Knafelj.

Na prireditvi je najprej Andreja Gliha orisala pomen Franceta Prešerna za naš čas.

Udeleženci literarnega večera so sklenili, da se spet sestanejo februarja, ko bodo počastili spomin na pisatelja Louisa Adamiča, 10. maja — na Cankarjev rojstni dan — pa na Vrhniksi.

N. N.

Julka Fortuna-Gantar

Čipkarica Katra

Bila starejša je ženica, Katra, pridna čipkarica. Je klekljat venomer hitela, čeprav že slabe je oči imela.

Ker klekljat vedno je hitela, za kuhinjo časa ni imela, zato se čudo ji zgodi, ko štruklje delati hiti.

Ji reče jutraj Jaka, mož: »Danes skuhalo mi štruklje boš. Res jih hitro Katra naredi, še prej, ko dobro se zdani.

Slabe imela je res oči, petrolejka dobro ne gori, zato Katra ni opazila, da v štruklje klekljat je zavila.

Opoldne pride mož domov, že veseli se štrukeljčkov. Brž jih lonca jih je potegnila, pred moža na krožnik položila.

V roke da mu hitro nož, razreže naj kar sam jih mož. Glejte, kaj čudo se zgodi — iz štruklja klekljat se zvali.

To se v resnici je zgodilo, tako pove ustno izročilo. Le kaj pa Jaka s Katro naredi, o tem pa kronika molči.

Vsem krajanom želi srečno novo leto slovenska pesniška skupina Izpovedi! K. A.

IN MEMORIAM

Anton Dragar — mitraljezec Ciril

28. novembra smo se poslovili od soborca, tovariša Antona Dragarja — legendarnega partizanskega mitraljezca Cirila.

Slovo od vsakega človeka je težko, še posebej boleče in žalostno pa je bilo slovo od tovariša Toneta, borca in revolucionarja, ki se je iz ljubezni do slovenskega ljudstva ves predal borbi za njegovo svobodo, preživel je vse viharje NOB in naše revolucije in žrtvoval za boljše življenje svojega ljudstva.

Rodil se je 1923. leta v hribovski vasi Padež nad Borovnico v številni družini, bil je sin dninarjev — proletarcev, ki so morali trdo delati na gradu Bistra. S svojim delom so povečevali bogastvo veleposestnikov, sami pa niso zaslužili niti toliko, da bi preživeli svojo družino. Zaradi tega je moral Tonček že kot šoloobvezen otrok iti za pastirja in potem za hlapca. Kljub svoji pridnosti in trdemu delu je poleg zaničevanja in prezira zaslužil le za golo preživetje.

Takrat, ko so našo domovino okupirali fašisti in nam nadeli okove sužnjosti, ko so za nas nastopili težki dnevi gorja in obupa, je tovariš Tone brez razmišljanja spoznal, kje je njegovo mesto — v vrstah OF, v zborih partizantov, med borci za svobodo pod vodstvom KP in tovariša Tita.

Kot proletarec se je že leta 1941 vključil v aktivno delo za NOB. Spomladi 1941. leta je bil zaprt v italijanskih zaporih v Ljubljani. Zaradi pomanjkanja dokazov je bil izpuščen. Maja 1942 pa je z skupino fantov iz hribov nad Borovnico odšel v partizane. Partizanska pot ga je vodila iz Padežkega voda v Šerčerjev bataljon, Notranjski odred, Šerčerjevo brigado in v začetku maja 1943 v Proletarsko brigado Toneta Tomšiča. Dodeljen je bil v III. bataljon in imenovali so ga za mitraljezca. Tako je postal legendarni mitraljezec Ciril. Od maja 1943 dalje je prehodil vso bojno pot Tomšičeve brigade, udeležil se je vseh njenih bojev in je bil udeleženec legendarnega pohoda XIV. divizije na Štajersko.

Bil je hraber, neizmerno hraber. Vseh njegovih junaštev je preveč, da bi jih naštevati, navedemo naj le primer s pohoda XIV. Tone Dragar-Ciril je kot merilec protitankovske puške preluknjel oklep nemškega štirinajstonskega tanka, pri tem je bil sam težko ranjen, vendar kljub težki rani ni odnehal toliko časa, da je tank popolnoma uničil. Še in še je bilo borb, kjer se je Ciril odlikoval, o tem dovolj priča podatek, da je bil devetkrat ranjen. Ciril je bil izredno hraber in predan borec, zvest, iskren in nadvse skromen tovariš. Po ozdravitvi rane, ki jo je dobil ob uničenju nemškega tanka, je šel v oficirsko šolo pri glavnem štabu NOV.

Po osvoboditvi je ostal kot oficir (kapetan) v JLA do 1958. leta. Po odhodu iz JLA je bil do leta 1965 poklicni lovski čuvaj v gojitvenem lovišču Ljubljanski vrh. Nato pa je spoznal svojo ženo Štefko, se poročil in preselil na Krko, rojstni kraj svoje žene. Zgradila sta si hišo, tako je postala Krka njegov novi dom. Takoj se je vključil v družbeno življenje na Krki in sodeloval v političnem in gospodarskem življenju Krke. Tone je bil gonilna moč krajevne konference SZDL Krka, njen dolgoletni predsednik. Ves čas od prihoda na Krko pa do svoje prerane smrti je bil član odbora krajevne organizacije ZB NOV Krka, dolga leta njen blagajnik in tajnik. Bil je tudi član občinskega odbora ZZB NOB Grosuplje.

Toneta-Cirila ni več med nami, toda njegove zasluge za svobodo slovenskega naroda so tolikšne, da bo njegov spomin živel večno.

Njegovo priljubljenost je potrdil tudi njegov pogreb z vsemi vojaškimi častimi. Od njega so se pri hiši žalosti poslovili predstavniki rojstnega kraja in predstavniki KS Krka, ob odprtem grobu pa predstavniki LD Krka, ZRVS Zagradec — Krka, odbora skupnosti borcev I. proletarske brigade Toneta Tomšiča in KO ZB NOB Krka ter Občinskega odbora ZB NOV Grosuplje. V zadnje slovo mu je pel lovski pevski zbor LD Saha krajina in salve iz vojaških pušk so odmevale v zadnji pozdrav.

Slava njegovemu spominu!

Ciril Jurčič

Knjiga je potni list v svet, ki presega časovne in prostorske okvire (UNESCO)

V zadnjem polletju so si bralci v Splošnoizobraževalni knjižnici Grosuplje najraje izposojali naslednje knjige:

1. Steel, D.: VRNITEV. To je lahko nezahtevna branje o ženski, ki ima za seboj ponesrečen zakon, iz katerega ji je ostala ljubka hčerka.
2. Djion, P.: 37,2° zjutraj. Po romanu je posnet film Betty Blue, ki govori o ljubezni med Philippom, mladeničem, ki ni in ne želi biti nič posebnega in Betty, ki jo kar razganja od energije in ambicij.
3. Segal, H.: ŽIVLJENJE KOT REKA. Roman opisuje življenje ruskega Žida Izaka, ki se je kot ameriški priseljenec uspešno vključil v družbo, osnoval družino in ustanovil podjetje ter v vnuku Artherju videl uresničenje svojih sanj in želja.
4. Sheldon, S.: TUJEC V OGLEDALU. Napeta zgodba o slavnem komiku in njegovi lepi, častihlepni soprog.
5. Rožanc, M.: MARKOV EVANJELIJ. Knjiga je napisana v slogu politične kriminalke o naši sodobnosti, ki ni ne spodbudna ne razveseljiva.
6. Križanovskij, O.: ČRNOGLEDI HUMORIST ZA REŠETKAMI. To je tretja knjiga pisateljevih spominov, v kateri opisuje povojni čas, ko je tri leta po krivici preživel v kaznišnici. Avtor pravi, da ni nikoli posebno maral uniforme, a mu je bilo sojeno, da jo je nosil dolga leta, najprej partizansko, zatem pa arestantsko.
7. Ličina, Đ.: VODORAVNI REZ. Zgodba o vohunski mreži bivših okupatorjevih sodelavcev, katerih naloga je ekonomska špijonaža.
8. Šeks, V.: INTIMNI DNEVNIK. Resničen opis razmer in dogodkov, ki jih je avtor doživel kot politični zapornik.
9. Jakes, J.: LJUBEZEN IN VOJNA. Nadaljevanje romana Sever in jug.
10. Steel, D.: NJENA DRUŽINA.
11. Konsalik: ČUDEŽNE ROKE.
12. Dye, D. A.: VOD SMRTI (PLATOON).
13. Follet, K.: LEZI MED LEVE.
14. Cadež: AJERJEV PETER.
15. Budau, E.: LJUBEZEN V F-MOLU.
16. Črnolagar, L.: TRIINOSMDESET STOPNIC.
17. Holt, V.: REVNA SORODNICA.
18. Holt, V.: RAJSKI OTOK.

To so nezahtevni romani, ki vam bodo krajšali dolge zimske večere. PRIROČNIKI IN DRUGA POUČNA LITERATURA: Zupancič, E.: POSVOJEN OTROK, ZAŽALEN IN LJUBLJEN. Hoyle, G.: ZAKAJČEK ZA MLAJŠE IN STAREJŠE RADOVEDNEŽE.

Pretnar, S.: LR KITAJSKA. Paue, A.: VODNI VRT. Garland, S.: ZELIŠČNI VRT. Beckett, K. A.: VRT V LONČKIH. Larkcom, J.: SALATNI VRT. Evans, H.: ATRIJSKI VRT. Grlič, I.: ABC ELEKTROTEHNIKE. Avenak, B.: HOROSKOP ZA VSAKOGRAR. Košiček, M.: MOJA ŽENSKOST, MOJA SREČA. Batagaj, V.: ZA RAČUNALNIKOM V MATEMATIKO. Špiler, J.: OSEBNI RAČUNALNIK. Honey, P.: REŠEVANJE OSEBNIH TEŽAV. Hartman, J.: LOVSKE PUŠKE NEKOČ IN DANES.